

UNIJA POSLODAVACA
CRNE GORE

IZVJEŠTAJ O RADU
za 2015. godinu

Podgorica
mart 2016.godine

Umjesto uvoda

Pored niza događaja koji su obilježili godinu za nama, a koji su detaljno predstavljani u ovom izvještaju, želimo skrenuti pažnju na jedan koji je, prema našem skromnom mišljenju, označio početak novog razdoblja za poslovanje Unije poslodavaca Crne Gore.

Naime, nakon 13 godina postojanja, Unija poslodavaca konačno je dobila svoje poslovne prostorije (na adresi Cetinjski put 36 (zgrada Milić)). Kao što je poznato, Unija je od svog osnivanja 2002. godine pa do juna 2015. uzimala u zakup poslovni prostor što je iziskivalo izdvajanje značajnih finansijskih sredstava. Danas, nakon obezbjeđivanja potrebnog kreditnog aranžmana i kupovine poslovnog prostora, Unija posluje u modernom i funkcionalnom prostoru, prilagođenom potrebama Generalnog sekretarijata i organa Unije i podobnom za organizovanje drugih događaja u vezi sa njenim djelovanjem. Uvjereni smo da će posjedovanje sopstvenog poslovnog prostora značiti stabilnost za Uniju i imati pozitivan uticaj na ostvarivanje misije koju je Unija sebi postavila.

Valja istaći da smo prilikom adaptacije pomenutog prostora dobili značajnu podršku i pomoć od strane dijela našeg članstva, na čemu im se, ovom prilikom, još jednom zahvaljujemo.

Generalni sekretarijat

1. RAD ORGANA UPRAVLJANJA

1.1 Skupština

12. februara održana je redovna sjednica Skupštine za 2014. godinu. Na sjednici je konstatovana ostavka Predraga Mitrovića sa mjesta predsjednika UPCG. Ostavka je podnijeta na lični zahtjev, a iz razloga stupanja Predraga Mitrovića na dužnost izvanrednog i opunomoćenog ambasadora Crne Gore u Republici Makedoniji. Za predsjednicu UPCG jednoglasno je izabrana Svetlana Vuksanović, direktorica Philip Morris Montenegro d.o.o. Na sjednici su usvojeni i godišnji dokumenti UPCG: Izvještaj o radu za 2014. godinu, Finansijski izvještaj za 2014. godinu i Plan rada UPCG za 2015. godina. Kao posljednja tačka dnevnog reda, prezentovana su strateška dokumenta UPCG za stvaranje ambijenta za održivi razvoj preduzeća: Regulatorni okvir u Crnoj Gori i Neformalna ekonomija u Crnoj Gori.

1.2 Upravni odbor

U 2015.godini održane su tri sjednice Upravnog odbora:

1. **27. januara** održana je redovna sjednica Upravnog odbora. Na sjednici je donesena Odluka o sazivanju redovne Skupštine UPCG i utvrđeni su predlozi godišnjih dokumenata UPCG. Na sjednici je donesena Odluka o otkazivanju GKU za banke, druge finansijske organizacije i osiguranja i Odluka kojom se za predsjednika UPCG predlaže Svetlana Vuksanović, izvršna direktorica Philip Morris Montenegro d.o.o.
2. Na elektronskoj sjednici, sa rokom za izjašnjenje **od 07. jula do 20. jula**, usvojeni su tekstovi Granskog kolektivnog ugovora o izmjenama i dopunama Granskog kolektivnog ugovora za građevinarstvo i industriju građevinskog materijala i Granskog kolektivnog ugovora za telekomunikacije.
3. Na elektronskoj sjednici, sa rokom za izjašnjenje **od 04. novembra do 11. novembra**, donesena je Odluka o otkazivanju Granskog kolektivnog ugovora za energetiku, proizvodnju, preradu i promet uglja, naftinih derivata i gasa.

1.3 Izvršni odbor

U 2015.godini održano je osam sjednica Izvršnog odbora, sedam redovnih i jedna elektronska sjednica.

Izvršni odbor donio je odluke o imenovanju: predstavnika u Predsjedništvu Socijalnog savjeta Crne Gore, članova Socijalnog savjeta Crne Gore; članova Socijalnog savjeta Glavnog grada; članova pregovaračkog tima za izmjenu Granskog kolektivnog ugovora za građevinarstvo; članova Radne grupe za izradu cjenovnika za usluge zaštite na radu; članova Radne grupe za izradu Zakona o radu; člana Radne grupe za izradu broja radnih dozvola za strance za 2016. godinu; članova pregovaračkog tima za pregovore o Granskom kolektivnom ugovoru za energetiku, proizvodnju, preradu i promet uglja, naftinih derivata i gasa.

Generalni sekretarijat je redovno informisao članove IO o aktivnostima u okviru formiranih radnih grupa, kao i o toku pregovora za zaključivanje granskih kolektivnih ugovora. Izvršni odbor usvojio je i Listu kategorija registraturske građe sa rokovima čuvanja i donio Odluku o kreditnom zaduženju UPCG u svrhe kupovine poslovnog prostora.

Izvršni odbor je, između ostalog, razmatrao i Nacrt zakona o zdravstvenoj zaštiti; Nacrt zakona o obaveznom zdravstvenom osiguranju; Nacrt Odluke o dopuni odluke o radnom vremenu Glavnog grada Podgorice. Takođe, raspravljali su i o

organizovanju tematskih sastanaka privrednika sa Ministarstvom finansija i Poreskom upravom, kao i Upravom za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma, s posebnim akcentom na predstojeći pojačani inspekcijski nadzor, te primjenu Zakona o sprečavanju nelegalnog poslovanja i Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma.

1.4 Granski odbori

U 2015. godini održane su dvije sjednice Odbora za građevinarstvo.

- **12.marta** razmatrana je inicijativa Sindikata za građevinarstvo i IGM za izmjene i dopune Granskog kolektivnog ugovora za građevinarstvo i industriju građevinskog materijala i njegovo usaglašavanje sa Opštim kolektivnim ugovorom.

- Povodom javne rasprave o Nacrtu Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata **18. decembra** razmatran je odnosni Zakon u cilju zauzimanja zajedničkih stavova i upućivanja primjedbi i sugestija Ministarstvu održivog razvoja i turizma.

2. AKTIVNOSTI GENERALNOG SEKRETARIJATA

2.1. UČEŠĆE U RADNIM GRUPAMA I TIJELIMA

U toku 2015.godine, UPCG je učestvovala u **radnim grupama za izradu sljedećih propisa:**

- Predlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju lica sa invaliditetom
- Predlog Zakona o radu
- Predloga Zakona o zaštiti i zdravlju na privremenim ili pokrenim gradilištima
- Predloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti i zdravlju na radu
- Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Socijalnom savjetu
- Predloga zakona o reprezentativnosti sindikata
- Predloga Zakona o Fondu rada
- Predloga Zakona o nacionalnom brendu

Pored participacije u radnim grupama za izradu propisa, UPCG je učestvovala i u: radnoj grupi za utvrđivanje obračunske vrijednosti koeficijenta; radnoj grupi za izradu Nacionalne strategije zapošljavanje i razvoja ljudskih resursa 2016-2020; Operativnom timu IPA II (2014-2020); radnoj grupi za izradu predloga Uredbe o kriterijumima i postupku za utvrđivanje godišnje kvote dozvola za privremeni boravak i rad stranca; radnoj grupi za izradu teksta Predloga Zakona o zaštiti i zdravlju na privremenim ili pokrenim gradilištima; radnoj grupi za kreiranje minimuma procesa rada za zdravstvenu djelatnost shodno Zakonu o štrajku za izradu akta; sektorskim komisijama, radnoj grupi za izradu Akcionog plana sprovođenja Strategije razvoja stručnog obrazovanja u Crnoj Gori za period 2016-2017.godina; radnoj grupi za izradu nacionalne Strategije razvoja ženskog preduzetništva u Crnoj Gori 2015-2020; sektorskim komisijama: za zdravstvo i socijalnu zaštitu, za turizam, trgovinu i ugostiteljstvo, za poljoprivredu, prehranu i veterinu, za inženjerstvo i proizvodne tehnologije, za građevinarstvo i uređenje prostora, za saobraćaj i komunikacije, za ekonomiju i pravo; za rudarstvo, metalurgiju i hemijsku industriju, za informacione tehnologije, za obrazovanje i

osposobljavanje, i za usluge; sektorska radna grupa „Konkurentnost i inovacije“ za IPU II; radnom timu za pripremu Prijedloga pravilnika o listi proizvoda i objekata u/na kojem se ističu obavještenja na brajevom pismu; radnoj grupi za izradu Kodeksa elektronske trgovine.

Upravni odbori, savjeti i odbori

UPCG je nastavila sa aktivnim zastupanjem interesa poslodavaca kroz participaciju u: Upravnom odboru Fonda rada, Upravnom odboru Fonda zdravstva, UO Fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje, UO Zavoda za zapošljavanje Crne Gore, Nacionalnom savjetu za zapošljavanje i razvoj ljudskih resursa, Nacionalnom savjetu za održivi razvoj i klimatske promjene, Mreži za društveno odgovorno poslovanje, UO Programa dostojanstvenog rada, Odboru za tumačenje i primjenu OKU, Odboru za utvrđivanje reprezentativnosti sindikata, Nacionalnom savjetu za obrazovanje, Savjetu za kvalifikacije, Odboru za obrazovanje odraslih i Odboru za stručno obrazovanje.

Skupštinski odbori

UPCG je prisustvovala sjednicama skupštinskih radnih tijela i učestvovala u raspravi povodom zakonskih projekata:

- Predlog Zakona o zdravstvenom osiguranju (*Odbor za zdravstvo, rad i socijalno staranje*);
- Predlog Zakona o zdravstvenoj zaštiti (*Odbor za zdravstvo, rad i socijalno staranje*);
- Predlog Zakona o budžetu za 2016.godinu (*Odbor za ekonomiju, finansije i budžet*).

Upućene primjedbe i sugestije na zakone, podzakonske akte i strategije

UPCG je uputila niz primjedbi i sugestija na pristigle materijale, od kojih ističemo:

- Nacrt Zakona o zaradama u javnom sektoru
- Nacrt Zakona o faktoringu
- Nacrt Zakona o privatno-javnom partnerstvu
- Nacrt Zakona o turizmu
- Nacrt Odluke o dopuni Odluke o radnom vremenu Glavnog grada Podgorice
- Nacrt Odluke izmjenama i dopunama Odluke o lokalnim komunalnim taksama Glavnog grada Podgorica
- Nacrt Odluke o visini, načinu obračunavanja i plaćanja članskog doprinosa TO Glavnog grada Podgorica
- Industrijska politika 2020
- Nacrt Zakona o Nacionalnom brendu
- Nacrt Strategije javne uprave u Crnoj Gori
- Nacrt Zakona o ronjenju
- Predlog Zakona o zdravstvenoj zaštiti

- Predlog Zakona o izmjenama i dopunama zakona o strancima
- Nacrt Zakona o obaveznom zdravstvenom osiguranju

Kao posebno važne izdvajamo primjedbe i sugestije upućene na:

Zakon o strancima

Podsjećamo da je Unija poslodavaca Crne Gore je i u toku pripreme samog zakonskog projekta (2014.g.) ukazivala na neodrživost pojedinih predloženih zakonskih rješenja, u toku javne rasprave dostavila zvanično primjedbe i sugestije na Nacrt zakona, te na parlamentarnom odboru iznijela agrumente i mišljenje da će predložena rješenja izazvati mnogo problema u praksi (uveo je dodatna i nepotrebna opterećenja za poslovanje i šalje nepovoljan signal stranim investitorima koji već posluju u Crnoj Gori i onima koji još analiziraju uslove tržišta). Takođe, početkom 2015.godine (zakon je u primjeni od 1.aprila 2015.g.), UPCG je organizovala (i učestvovala na skupovima u organizaciji drugih subjekata) više skupova privrednika na temu problema zapošljavanja i rada stranaca izazvanih novim zakonskim odredbama.

Unija poslodavaca Crne Gore, MBA, Savjet stranih investitora u Crnoj Gori i Američka privredna komora su 25.septembra 2015.godine potpisali Pozicioni dokument o Zakonu o strancima.

Pozicionim dokumentom su dati prijedlozi za izmjenu najproblematičnijih članova Zakona o strancima, na osnovu svakodnevnih iskustava kompanija koje posluju u Crnoj Gori. To su, nadasve, član 64, koji se odnosi na ograničenje izdavanja dozvole za privremeni boravak i rad, i sa tim u vezi član 65 i 66, sa posebnim akcentom na nelogičnosti u pogledu zapošljavanja izvršnog direktora ili zastupnika preduzeća.

Predstavnici poslovnih udruženja su naveli i član 67, koji se odnosi na rok na koji se izdaje dozvola za privremeni boravak i rad i član 73, stav 2, koji se odnosi na podjelu kvota po djelatnostima i zanimanjima.

Dokument je razmatran na Savjetu za unapređenje poslovnog ambijenta, regulatornih i strukturnih reformi na kojem je zauzet stav o potrebi za brisanjem potvrde sa Zavoda za zapošljavanje, na ime eliminisanja uslovljanja zapošljavanja stranaca trenutnim stanjem nezaposlenosti na evidenciji Zavoda za zapošljavanje CG. **Rezultat navedenih aktivnosti je brisanje „potvrde“ i fleksibilnije norme kojima se uređuje status izvršnih direktora-stranaca.**

Predlog zakona o zdravstvenoj zaštiti

Unija poslodavaca Crne Gore je svojevremeno, i u toku pripreme samog zakonskog projekta (prije povlačenja zakonskog teksta iz skupštinske procedure od strane samog predlagača-Vlade Crne Gore) reagovala povodom pojedinih predloženih rješenja, u saradnji sa svojim kolektivnim članom-Udruženjem doktora medicine privatne prakse Crne Gore.

Na sjednicama Socijalnog savjeta i Savjeta za unapređenje poslovnog ambijenta, regulatornih i strukturnih reformi u više navrata je isticala svoje protivljenje pojedinim zakonskim rješenjima. Predstavnik UPCG je povodom ovog zakonskog teksta učestvovao i na Skupštinskom odboru za rad, zdravstvo i socijalno staranje. **Posebno, UPCG se protivila čl. 98 u dijelu zabrane dopunskog rada u privatnim zdravstvenim ustanovama zdravstvenih radnika i zdravstvenih saradnika, zaposlenih u javnom sektoru.** Za argumente za iznijeti stav navodila je sledeće:

- zakonsko rješenje ne korespondira sa Ustavom zagarantovanim pravom na rad i na slobodan izbor zanimanja i zapošljavanja, koji pripadaju korpusu ljudskih prava i sloboda;

- da se u neravnopravan položaj dovode sve privatne zdravstvene ustanove, a koje imaju potrebu za zapošljavanjem zdravstvenih radnika i zdravstvenih saradnika u dopunskom radu, ne samo doktora već i medicinskog osoblja.

– i naposljetku, da se obrađivač teksta u obrazloženju ni po ovom pitanju nije bavio razlozima uvođenja ovako rigidnih zakonskih odredbi, iako se samo jedna profesija, kako je već navedeno, stavlja u neravnopravan položaj u odnosu na sve druge.

Rezultat navedenih aktivnosti UPCG je bio da predlagač odustane od namjere zabrane dopunskog rada u privatnim zdravstvenim ustanovama zdravstvenim radnicima i zdravstvenim saradnicima zaposlenih u javnom sektoru.

Predlog zakona o zdravstvenom osiguranju

U svojim primjedbama i sugestijama, Unija poslodavaca Crne Gore, je između ostalog, navela i sljedeće:

„...I pored očigledne namjere predlagača da unaprijedi stanje u predmetnoj oblasti, pojedine odredbe Nacrta (čl.33-41) stvaraju utisak da se teret finansiranja zdravstvene zaštite dodatno prebacuje na teret poslodavca iako je to i do sada bilo znatno više nego u komparativnoj praksi. Naime, uporedna praksa pokazuje da u zemljama regiona i EU naknade zarada za vrijeme privremene spriječenosti za rad padaju na teret poslodavca za mnogo kraći vremenski period nego što je to slučaj u Crnoj Gori, a što egzistira već dugo u našem sistemu zdravstvenog osiguranja.

Naime, na teret poslodavca naknade zarade za vrijeme privremene spriječenosti za rad padaju na teret poslodavca u Ukrajini 5 radnih dana, Kipru 3 radna dana, Albaniji 14 radnih dana, u Makedoniji, Srbiji i Bosni 30 kalendarskih dana i u Hrvatskoj 42 kalendarska dana.

Dodatno opterećenje poslodavaca vidimo i u novim odredbama kojima se isplata naknade zarade usled privremene spriječenosti za rad zbog održavanja trudnoće, od prvog dana odsutva sa rada prebacuje na poslodavca, a koja je po važećem zakonskom rješenju isplaćivana na teret Fonda. Praksa pokazuje, a vjerujemo da Fond i Ministarstvo raspolažu takvim podacima, da je prisutan nevjerovatno veliki broj „bolovanja“ usljed održavanja trudnoće. Svakako se radi o zabrinjavajućim podacima, pa treba utvrditi uzrok takvoj pojavi - bilo da se radi o stvarno ugroženim trudnoćama i zdravlju, bilo da se radi o zloupotrebama prava ili ovlašćenja. Upozoravamo da će rješenje predloženo Nacrtom izazvati probleme u zapošljavanju žena u reproduktivnom periodu, a svakako će rukovoditi UPCG da prilikom izrade novog zakona o radu ne pristane na produženje ugovora o radu na određeno vrijeme trudnicama, na način kako je to urađeno za vrijeme trajanja porodijskog odsustva.

Smatramo da učestalost odsustva sa rada zbog privremene spriječenosti za rad (bolovanja) do 60 dana, nije praćena od strane nadležnih institucija iz razloga što troškovi naknada zarada za taj period padaju na teret poslodavca, odnosno ne opterećuju sredstva Fonda. Međutim, postoje brojne indicije da se u okviru te kategorije bolovanja vrše najčešće zloupotrebe tog prava, kako od strane zaposlenih tako i od strane ljekara, tako da je novim zakonskim tekstom (kao i podzakonskim aktima koja će se donijeti po osnovu njega) potrebno urediti dodatne mehanizme kontrole osnovanosti „bolovanja“. Ovo je sistemsko pitanje koje treba urediti i usaglasiti kroz više zakonskih i podzakonskih akata, počev od ovog Nacrta pa do propisa iz

oblasti radnih odnosa, kako bi se sistemski stvorio pravni osnov za preduzimanje mjera prema onima koji vrše zloupotrebe ovlašćenja i prava.

Uređivanjem prethodno opisanog problema uštedjela bi se značajna sredstva samog Fonda za zdravstveno osiguranje koja bi mogla biti iskorišćena za kvalitetniju zdravstvenu zaštitu onih kojima je zaista potrebna (kroz nabavku kvalitetnije opreme i lijekova, zapošljavanje i usavršavanje potrebnih kadrova itd.), smanjili troškovi poslodavcima koji su suočeni sa problemom zloupotrebe bolovanja i dodatnim troškovima po osnovu angažovanja drugog radnika za obavljanje poslova, ali i zaštitili drugi zaposleni koji trpe preraspodjelu poslova zbog neosnovanog odsustva onih koji vrše zloupotrebu.

Osnov za obračun naknade zarade treba preciznije definisati, u smislu određivanja osnovne zarade (bez eventualnih smanjenja ili uvećanja u referentnom periodu) kao osnovice za obračun naknade.

Pozdravljamo opredjeljenje da se Zakonom definiše rok u kome je Fond dužan da izvrši refundaciju naknada zarada za vrijeme privremene spriječenosti za rad, ali rok od 90 dana smatramo neprimjereno dugim, budući da na teret poslodavca pada i naknada zarade za prvih 60 dana „bolovanja“. Naime, iz ovakvih odredbi proističe da je poslodavac dužan da vrši isplatu naknade zarada praktično 6 mjeseci, pa tek tada da očekuje refundaciju, što za mnoge poslodavce iz reda mikro, malih i srednjih preduzeća i u ovom trenutku predstavlja veliki problem. Naročito iz razloga što u tom periodu mora isplaćivati zaradu novom radniku kojeg je uposlio kao „zamjenu“ odsutnog radnika.

Posebno je problematično što se čl. 37 ovog Nacrta (a i važećim odredbama), visina sredstava koja se po osnovu isplaćenih naknada refundira poslodavcu ograničava u namjeri smanjenja troškova Fonda, a sa druge strane obavezuju poslodavci da istu vrše u skladu sa kolektivnim ugovorom koji ga obavezuje. Mislimo da navedeno pitanje nije iz domena ovog zakona i da odredbu člana 37 stav 2 treba brisati.

Pitanje dužeg odsustva sa rada usled bolesti ni ovim Nacrtom nije adekvatno uređeno. Naime, u situacijama kada se evidentno radi o bolestima koje su neizlečive mora se decidnije utvrditi obaveza utvrđivanja preostale radne sposobnosti. Takva stanja mogu trajati godinama, a poslodavac je sve vrijeme dužan da isplaćuje naknadu zarade, upošljavati drugog radnika kao zamjenu i iščekivati refundaciju sredstava. Ovo pitanje je takođe jedno od onih koja se moraju sistemski rješavati kroz više propisa i imati u vidu troškove i probleme koje poslodavci imaju u navedenim situacijama.“

Vjerujemo da su naše aktivnosti doprinijele da predlagač zakonskog teksta-Ministartstvo zdravlja odustane od prvobitne namere da isplata naknade zarade usljed privremene spriječenosti za rad zbog održavanja trudnoće, od prvog dana odsustva sa rad prebaci na poslodavca, odnosno „vratio“ odredbu da se isplaćuju na teret Fonda za zdrvrstveno osiguranje, po ustaljenom režimu. Takođe, Ministarstvo zdravlja je ponudilo rešenje da se rok od 30 dana smanji na 15 dana za odobravanje bolovanja od strane izbranog doktora.

Predlog zakona o zaradama u javnom sektoru

Povodom ovog zakonskog projekta primijetili smo sljedeće: da Nacrt zakona obiluje odredbama koje su u koliziji sa Ustavom Crne Gore, Zakonom o privrednim društvima, Zakonom o radu, Zakonom o zaštiti konkurencije, Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju, ratifikovanim međunarodnim konvencijama i kolektivnim ugovorima počev od OKU-a, koji

je zaključen na nacionalnom nivou, pa preko važećih granskih do pojedinačnih kolektivnih ugovora zaključenih na nivou kompanija, a registrovano je i nekoliko unutrašnjih kolizija.

Jedna od najspornijih odredbi ovog Predloga zakona sa aspekta privrednih društava (koja je izazvala veliku pažnju i negodovanje privrede), je član 2, kojim se definišu zaposleni u javnom sektoru, a u koje se, u tački 5 i 6 istog člana, svrstavaju i zaposleni u privrednom društvu koje je u većinskom državnom vlasništvu ili vlasništvu lokalne samouprave, ili u drugom pravnom licu čiji je osnivač država (ili lokalna samouprava) ili koje vrši javna ovlašćenja. Podsjećamo da javna preduzeća, shodno primjeni Zakona o unapređenju poslovnog ambijenta, ne egzistiraju u pravnom sistemu, od 2011. godine, te se ne mogu ni pod kakvim uslovima svesti na javni sektor. Ovo su, kako smo i obrazložili, višestruko problematične norme. Privredni subjekti, bez obzira na to da li je njihov osnivač ili većinski vlasnik država, odnosno lokalna samouprava, posluju u realnom sektoru (samostalno, na osnovu obavljanja djelatnosti ostvaruju prihode za finansiranje svih troškova poslovanja), te posluju u skladu sa propisima koji važe za sve ostale privredne subjekte. Privredna društva se razvrstavaju prema vrsti privredne djelatnosti koju obavljaju, broju zaposlenih i ostvarenim prihodima. Generalno, bez obzira na to ko je njihov osnivač ili vlasnik, kao generatori BDP-a, kroz obračunavanje i plaćanje svih fiskalnih i parafiskalnih obaveza, njihova aktivnost predstavlja najznačajniji izvor budžetskih prihoda. Stoga je neprihvatljivo njihovo uključivanje u javni sektor i na taj način njihovo izjednačavanje sa budžetskim potrošačima. Čini se da sam predlagač nema u vidu sva privredna društva koja su obuhvaćena ovim zakonom, a posebno pod sintagmom „ili vrši javna ovlašćenja“. Postavlja se pitanje ko sve vrši javna ovlašćenja? Da li se tu ima u vidu Inženjerska, Ljekarska, Farmaceutska komora, fakultet u privatnoj svojini, komunalna preduzeća ili, na primjer, Centralna depozitarna agencija, odnosno subjekti koji vrše različita javna ovlašćenja a koji nijesu budžetski korisnici? Stiče se utisak da predlagač apsolutno nije imao u vidu širok spektar subjekata na koji će se ovako definisane odredbe predmetnog zakona odnositi.

Pored ovog, Unija poslodavaca je ukazala da koeficijenti za obračun zarada koji su dati u Predlogu zakona su znatno veći od onih propisanih Opštim kolektivnim ugovorom, a i većinom važećih granskih kolektivnih ugovora. Budući da je privreda ta koja ostvaruje dohodak i budžetske prihode u najvećoj mjeri, neprihvatljivo je (a šalje i lošu poruku) da zarade u javnom sektoru (a posebno zbog velikog broja zaposlenih u tom sektoru) budu veće od zarada u privredi, a do čega bi došlo primjenom predloženih koeficijenata, te normi kojima se utvrđuju minimalni i maksimalni iznosi zarada u privrednim društvima iz člana 2 stav 5 i 6 Predloga. Pored apsurdna da se upošte aktom države uređuju zarade u privredi, imamo i taj da se npr.za samo jednu godinu poslovanja sa gubitkom (bez obzira koliki je gubitak i usled čega je nastao) zakonskim dekretom po automatizmu uvode minimalne zarade (193€) za sve zaposlene u tom društvu. Za stav 2 člana 10 postavlja se pitanje–kako je moguće da je predlagač predložio da se u slučaju gubitka u poslovanju zarade smanje na iznos minimalne zarade u Crne Gori, kada znamo da je institut „minimalna zarada“ zaštitna kategorija za zaposlene sa najnižim primanjima i stepenom obrazovanja, a utvrđena je u odnosu na liniju siromaštva koja je utvrđena za CG.

Dodatno se postavlja pitanje – zašto se ovaj model predlaže samo za zaposlene u privrednim društvima, regulatornim tijelima i agencijama (koji ostvaruju sopstvene prihode), a ne i za organe uprave (koji su budžetski potrošači), bez obzira na njihovu (ne)efektivnost, (ne)efikasnost i rezultate rada? A svjedoci smo da je postojeće stanje privrede u mnogome rezultat upitnog rada državnih i lokalnih organa uprave i njihovih brojnih diskutabilnih odluka. Gdje je ovdje princip pravičnosti? U tom kontekstu treba

Postavljanje ograničenja za zarade u privrednim društvima na način kako je to dato u članu 10 stav 2 i članu 24 stav 1 i stav 5, predstavlja opasnost od potpune destimulisanosti za privređivanje, bilo da se radi o uvođenju minimalne zarade ukoliko je poslovanje sa gubitkom, bilo da se radi o ograničavanju maksimalne zarade, kada društvo ostvaruje pozitivne rezultate. U svojim komentarima, smo doveli u pitanje da li pojedinim predlozima zaslo i u zonu nelojalne konkurencije, te samim tim i podsetili Zakon o zaštiti konkurencije koji se u potpunosti odnosi na sva privredna društva koja preduzimaju poslovne i druge ekonomske aktivnosti na tržištu Crne Gore. Takođe, naveli smo i Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju, potpisanim između Crne Gore i zemalja članica EU, kojim se obezbeđuje potpuna konkurencija na tržištu, nezavisno od oblika svojine privrednih društava, te primjena jednakih uslova i principa u poslovanju, bez povlašćenog tretmana ili ekskluziviteta bilo kog učesnika.

Osvrnuli smo se i na raspoređivanje u grupe poslova i shodno tome utvrđivanje koeficijenata i njihovog raspona nije adekvatno urađeno prema složenosti poslova i pratećim odgovornostima. Privreda je jako zainteresovana da ima stručnu i efikasnu administraciju, te u tom smislu su i naši komentari vezano za vrednovanje različitih poslova u upravi. U tom smislu, smatramo da ukupno treba sve iznova sagledati kako bi odgovornost, znanje i složenost poslova našli pravi iskaz kroz utvrđene koeficijente za obračun zarada.

Degradaciju poslova i zaposlenih koji ih obavljaju smatramo ključnim uzrokom diskutabilnih kadrovskih rješenja u organima uprave, a naročito u inspeksijskim službama, te destimulacijom stručnih ljudi da rade u istim, kao i, u krajnjem, povoljnim ambijentom za razvoj koruptivnih radnji.

U svojstvu ključne stavke, predložili smo da se privredna društva (nezavisno od toga što je njihov osnivač, odnosno većinski vlasnik država/lokalna samouprava) ne prepoznaju u ovom zakonskom tekstu, smatrajući takav koncept, iz gore navedenih razloga, pravno neodrživim. Naše primedbe su se nasle na dnevnom redu Socijalnog savjeta CG, a sa istim su upoznati i poslanički klubovi.

Na inicijativu UPCG Nacrt zakona je razmatran na Socijalnom savjetu CG, a svoje komentare i sugestije, pored resornog ministarstva, UPCG je uputila i matičnom parlamentarnom odboru i svim parlamentarnim strankama.

Od svih navedenih intervencija UPCG na zakoski tekst, uspjeli smo samo da spriječimo uvođenje minimalne zarade ukoliko privredna društva (čiji je osnivač državna ili lokalna uprava), posluju sa gubitkom, dok za ostale argumente nijesmo naišli na razumijevanje predlagača.

Nacrt zakona o ronjenju

Nastavljajući dobru praksu aktivnog učešća u kreaciji zakona UPCG je u povodu Nacrta zakona o ronjenju odnosno javnog poziva da se po istom saopšte sugestije i primjedbe, članovima UPCG prosljedila odnosni Nacrt aktom br. 865/15 od 22.04.2015.godine.

U periodu ostavljenom za davanje primjedaba i sugestija evidentirali smo samo načelne primjedbe i sugestije firme d.o.o. YU Briv Kotor, a koje smo imali u vidu u modeliranju sugestija i primjedaba na ovaj nacrt zakona.

Suština naših opserviranja svodila se na sljedeće :

- Nacrtom zakona se favorizuje određeni privredni subjekat koji se „rodio“, prije uređenja pitanja ronilačkih aktivnosti zakonom.

- Ponuđenja rješenja u nacrtu zakona su takva da odnosni nacrt zakona treba povući iz procedure.

- Za izradu novog zakonskog projekta u predmetnoj stvari treba uključiti i predstavnike realnog sektora.

Opštim i pojedinačnim primjedbama i sugestijama pokušali smo argumentovano osporiti Nacrt zakona.

Na našu inicijativu se predmetni Nacrt, kao i naše primedbe i sugestije na isti, razmatrao i na Savjetu za unapređenje poslovnog ambijenta, regulatornu i strukturnu reformu.

2.2. RAD SA ČLANSTVOM

2.2.1. PRAVNA ANALIZA

Sektor za pravna pitanja i socijalni dijalog UPCG je od 1. januara do 31. decembra 2015. godine pružio 610 pisanih i usmenih odgovora (u zavisnosti od zahtjeva članstva) koji podrazumijevaju pravne savjete i tumačenja odredaba raznih propisa, od značaja za poslovanje, s akcentom na radno zakonodavstvo.

Elektronskim putem proslijeđeni su komentari na:

- Zakon o štrajku
- Zakon o porezu na dohodak fizickih lica
- Zakon o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje
- Zakon o sporazumnom finansijskom restrukturiranju dugova prema finansijskim institucijama
- Zakon o bezbjednosti hrane

uključiv i niz podzakonskih akata (kao što su: Uredba o odloženom plaćanju carinskog duga, Uredbe o subvencijama za zapošljavanje određenih kategorija nezaposlenih lica, Uredba o izmjenama uredbe o bližim kriterijuma i metodologiji za određivanje tržišne vrijednosti nepokretnosti, Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o postupku oslobađanja od plaćanja poreza na dodatu vrijednost investitora i isporuku određenih proizvoda i usluga, Pravilnik o utvrđivanju iznosa najviše godišnje osnove za plaćanje doprinosa za 2015.godinu).

2.2.2. EDUKACIJA, SEMINARI, RADIONICE, OKRUGLI STOLOVI

10.02.2015. [Seminar o jednakosti i nediskriminaciji u procesu zapošljavanja i na radu](#)

U organizaciji UPCG i BSC Bar, održan je seminar na temu „Promocija jednakosti i prevencija diskriminacije u zapošljavanju i na radu“. Događaj je organizovan s ciljem upoznavanja sa domaćom i međunarodnom regulativom, kao i dobrom poslovnom praksom koja počiva na promovisanju i sprovođenju mjera jednakih mogućnosti i tretmana i sprečavanju bilo kakvog oblika diskriminacije u poslovnim politikama i praksama

rukovođenja. Na seminaru su promovisane tri istoimene publikacije koje je UPCG kreirala u okviru projekta podržanog od strane Međunarodne organizacije rada (ILO). Istovjetni seminari održani su **16.01.**, **27.2.** i **20.11.** u Podgorici i **25.02.** na Žabljaku. Učesnici seminara bili su privrednici, predstavnici javnog i civilnog sektora i studenti.

19.03.2015. [Savjetovanje o primjeni novog Zakona o strancima](#)

U organizaciji UPCG, u hotelu „Podgorica“, održano je savjetovanje za privrednike – članove UPCG, na temu „Praktična primjena novog Zakona o strancima“. Učesnicima događaja predstavljena su nova zakonska rješenja (uz najavljena podzakonska akta koja su u fazi donošenja) koja propisuju proceduru boravka i zapošljavanja stranaca, a koja su ispred MUP-a prezentovali Abid Crnovršanin i njegovi saradnici Dragan Dašić, Slavica Vučurović i Zorica Spasojević.

20.03.2015. [Seminar na temu: Informisanje i savjetovanje](#)

U sklopu projekta Information and Consultation to Meet and Explore Concrete Needs (IC into a New Dimension), koji UPCG realizuje u saradnji sa Sindikatom metalurške industrije Portugalije, a u partnerstvu sa Unijom slobodnih sindikata Crne Gore, održan je seminar za poslodavce i zaposlene na temu Informisanje i savjetovanje. Na seminaru su predstavljene direktive EU koje se odnose na učešće radnika, osnivanje radničkih savjeta, informisanje i savjetovanje sa zaposlenima, kao i primjeri njihove praktične primjene.

30.3.2015. [Savjetovanje o primjeni novog Zakona o strancima](#)

Zbog velikog interesovanja privrednika, održan je i drugi seminar na temu primjene novog Zakona o strancima.

17.04.2015. [Radionica: Stanje socijalnog dijaloga u Crnoj Gori i lokalni socijalni dijalog](#)

Radionica je organizovana u okviru projekta “Jači socijalni dijalog u zemljama Zapadnog Balkana”, finansiranog od strane Evropske unije. Lider projekta je UPCG, a njeni projektni partneri su poslodavačke organizacije iz Albanije, Makedonije, Srbije, Republike Srpske i Federacije Bosne i Hercegovine. Učesnici događaja bili su predstavnici Ministarstva rada i socijalnog staranja, Socijalnog savjeta Crne Gore, Unije slobodnih sindikata Crne Gore, Saveza sindikata Crne Gore, kao i Glavnog grada Podgorice. Događaj je imao za cilj da se razmjenom znanja i iskustva učesnika omogući prikupljanje informacija o trenutnom stanju, kao i predlozima rješenja za dalje unapređenje socijalnog dijaloga u našoj zemlji.

24.04.2015. [Sastanak sa Upravom za inspekcijski nadzor](#)

U cilju pripreme privrednika na pojačani inspekcijski nadzor tokom ljetnje turističke sezone 2015.godine, u hotelu "Splendid" u Bečićima, UPCG je u saradnji sa Crnogorskim turističkim udruženjem organizovala skup na kome se učesnici sastanka imali priliku da u direktnoj komunikaciji sa nadležnim inspektorima iznesu probleme sa kojima se susrijeću, te da dobiju informacije koje su od značaja, a tiču se inspekcijskog nadzora. U uvodnom izlaganju učesnicima su se obratili Božidar Vuksanović direktor Uprave za inspekcijske poslove, Suzana Radulović generalni sekretar Unije poslodavaca Crne Gore i Žarko Radulović

predsjednik Crnogorskog turističkog udruženja. Privrednicima su na raspolaganju tokom diskusije bili inspektori iz raznih oblasti.

30.06.2015. [Radionica u saradnji sa Međunarodnom organizacijom rada](#)

UPCG u saradnji sa Međunarodnom organizacijom rada organizovala je radionicu "EESE procjena uticaja" sa ciljem predstavljanja modaliteta praćenja i uticaja programa reforme održivog poslovnog okruženja u Crnoj Gori. Radionica je nastavak dosadašnjih aktivnosti u sklopu kojih je UPCG kreirala i dva strateška dokumenta "Stvaranje povoljnog ambijenta za održivi razvoj preduzeća u Crnoj Gori" i "5 ubica biznisa", a nakon toga i dva poziciona dokumenta „Regulatorni okvir u Crnoj Gori“ i „Neformalna ekonomija u Crnoj Gori“.

03.07.2015. [Sastanak sa Ministarstvom finansija, Poreskom upravom i Upravom za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma](#)

Sastanku sa predstavnicima Ministarstva finansija, Poreske uprave i Uprave za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma prisustvovalo je preko 80 predstavnika poslodavaca – članova UPCG, koji su imali priliku da sa predstavnicima navedenih institucija razgovaraju o aktuelnim uslovima poslovanja, aktivnostima na suzbijanju sive ekonomije i efikasnijem poštovanju regulative. U toku trajanja sastanka, gostima UPCG postavljen je veliki broj direktnih pitanja, koja su se pored sive ekonomije i regulatornog okvira odnosila na naplatu potraživanja, postupak likvidacije, povraćaj akciza i druga specifična pitanja od interesa za poslovanje privrednih subjekata.

05.07.2015. [Dodijela nagrade za društveno odgovorno poslovanje za 2015. godinu](#)

Na svečanoj ceremoniji koju je UPCG organizovala u Galeriji centra „The Capital Plaza“ u Podgorici, preduzećima iz Crne Gore dodijeljene su „UPCG nagrade za društveno odgovorno poslovanje (DOP)“ za 2015. godinu. Ovim činom, UPCG je nastavila praksu započetu prošle godine, a kojom ima za cilj da u javnosti promovise primjere dobre prakse društveno-odgovornog poslovanja u Crnoj Gori, kao i preduzeća koja takvu praksu osmišljavaju i primjenjuju.

11.11.2015. [Okrugli sto - novi Zakon o upravnom postupku](#)

Povodom novog Zakona o upravnom postupku koji je stupio na snagu 01.01.2015.godine, a njegova primjena pomjerena za 01.01.2016.godine, odnosno izmjena istog Zakona za 01.07.2016.godine, UPCG je organizovala okrugli sto za članove. Učesnicima se obratio profesor dr. Đorđe Blažić, dekan Fakulteta za državne i evropske studije, vodeći ekspert u Crnoj Gori za probleme upravnog prava i upravnog zakonodavstva.

20.11.2015. [Seminar o programima i fondovima EU](#)

Naučno istraživački centar „Poliex“ u saradnji sa Unijom poslodavaca Crne Gore organizovao je napredni kurs o Evropskim fondovima, programima i izvorima finansiranja. Ovakav trening imao je za cilj da informiše o tome koji su sve fondovi EU predviđeni za period 2014-2020.g. i koji će konkursi za bespovratna sredstva biti raspisani u narednom periodu, kao i o tome kakvi izvori finansiranja, pored donacija, stoje na raspolaganju preduzećima i kako do njih doći.

26.11.2015. [Seminar: "PDV prava i obaveze crnogorskih privrednika u Srbiji"](#)

U organizaciji Eurofast Global Srbija, održan je seminar na temu "PDV prava i obaveze crnogorskih privrednika u Srbiji". Cilj seminara bio je upoznavanje crnogorskih privrednika o PDV obavezama i pravima koje imaju u Srbiji, i to: PDV registracija crnogorskih poreskih obveznika u Srbiji; Poreski punomoćnik crnogorskog poreskog obveznika u Srbiji; Pravo crnogorskog poreskog obveznika na refakciju PDV u Srbiji.

14.12.2015. Okrugli sto "Nove perspektive razvoja ženskog preduzetništva – biznis bez granica i barijera"

Okrugli sto su organizovali UPCG, Direkcija za razvoj MSP - Ministarstvo ekonomije i Asocijacija poslovnih žena Crne Gore, uz podršku Ministarstva finansija i UNDP u Crnoj Gori. Događaj je realizovan u okviru kampanje „Bez barijera. Da posao ne stoji!“ koja predstavlja dio projekta „Uprava po mjeri građana i biznisa“ koji sprovode Ministarstvo finansija i UNDP u Crnoj Gori, uz podršku Britanske ambasade u Podgorici i drugih partnera od kojih je jedan i UPCG. Cilj događaja: podsticanje dijaloga između javnog i privatnog sektora, razmjena mišljenja i poslovne prakse, pomoć u identifikovanju izazova, problema i predloga za eliminisanje biznis barijera sa kojima se žene preduzetnice u svom radu suočavaju na nacionalnom, a posebno lokalnom nivou.

2.2.3. PUBLIKACIJE, BROŠURE, PRIRUČNICI

U toku 2015. godine, UPCG publikovala je:

- Promocija jednakosti i prevencija diskriminacije na radu u Crnoj Gori - Pravni okvir
- Unapređenje socijalnog dijaloga kroz snaženje partnerstva u sektorima tekstila, odjeće i kože
- Izvještaj o stvaranju povoljnog poslovnog ambijenta za održivi razvoj preduzeća u Crnoj Gori - Regulatorni okvir u Crnoj Gori;
- Izvještaj o stvaranju povoljnog poslovnog ambijenta za održivi razvoj preduzeća u Crnoj Gori - Neformalna ekonomija u Crnoj Gori;
- Marketing menadžment plan valorizacije Skadarskog jezera
- Jezerske rute – inovativne turističke rute na Skadarskom jezeru
- Izvještaj “Nefinansijsko izvještavanje preduzeća u Crnoj Gori o društveno odgovornom poslovanju”.

3. AKTIVNOSTI NA NACIONALNOM NIVOU

3.1. Aktivnosti u Savjetu za unapređenje poslovnog ambijenta, regulatornih i strukturnih reformi

Praćenjem zakonodavne aktivnosti Vlade CG, kao i na osnovu svakodnevne komunikacije sa članstvom, Generalni sekretarijat je prepoznavao postojeće ili potencijalne probleme za poslovanje privrednih subjekata, te na osnovu toga inicirao raspravu na sjednicama Savjeta o sledećim temama:

- Primjedbe i sugestije na Nacrt zakona o obaveznom zdravstvenom osiguranju

- Primjedbe i sugestije na Predlog zakona o zdravstvenoj zaštiti
- Primjedbe i sugestije na Nacrt zakona o ronjenju
- Pozicioni dokument o Zakonu o strancima
- Primjedbe UPCG na Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o nacionalnim stručnim kvalifikacijama

3.2. Socijalni dijalog

Prepoznajući kao posebno značajne teme za socijalne partnere, ali i državu, Socijalni savjet je raspravljao o:

- Inicijativi UPCG za formiranje Komisije za zloupotrebu bolovanja (koja je formirana, i mada je sa ograničenim ovlašćenjima, već daje pozitivne rezultate).
- zahtjevu sindikata za povećanje obračunske vrijednosti koeficijenta (odbijen zbog obrazloženog negativnog stava UPCG i Ministarstva finansija);
- RG za izradu Zakona o radu;
- izmjenama Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju lica sa invaliditetom, naročito u smislu preispitivanja visine posebnog doprinosa za zapošljavanje lica sa invaliditetom;
- Zakon o zaštiti i zdravlju na radu
- Uredbe o kriterijumima i postupku za utvrđivanje godišnje kvote dozvola za privremeni boravak i rad stranaca
- Izmjena Odluke o utvrđivanju broja radnih dozvola za strance za 2015.godinu
- Nacrt Zakona o zaradama u javnom sektoru
- Predlog Zakona o zdravstvenoj zaštiti (Ministarstvo zdravlja)
- Nacrt Zakona o obaveznom zdravstvenom osiguranju (Ministarstvo zdravlja).

Otkazan GKU za banke, druge finansijske organizacije i osiguranja

Pregovori sa reprezentativnim sindikatima: Sindikatom finansijskih organizacija CG i Sindikatom banaka CG u cilju izmjena i dopuna GKU za banke, druge finansijske organizacije i osiguranja koji su trajali skoro dvije godine nisu rezultirali dogovorom. Nakon dugih pregovora, tokom kojih su razmatrane brojne odredbe GKU-a i moguća rješenja istih, Sindikat banaka CG se izjasnio da su za taj sindikat neprihvatljiva rješenja pojedinih odredbi, koja su kao mogućnost za postizanje kompromisa, poslije sprovedenih konsultacija sa Udruženjem banaka i članstvom, ponuđena od strane pregovaračkog tima UPCG. Generalni sekretarijat je o istom informisao Udruženja banaka i članice UPCG iz te grane djelatnosti. Dana 19.11.2014. godine Uniji poslodavaca Crne Gore je pristigla Inicijativa Udruženja banaka Crne Gore da se prekine dalji postupak pregovaranja sa reprezentativnim sindikatima i pristupi proceduri otkaza GKU za banke, druge finansijske organizacije i osiguranja. Nakon toga, 24.11.2014. godine održana je sjednica Izvršnog odbora UPCG na kojoj je donijet zaključak da se inicijativa Udruženja banaka CG uputi na dalju proceduru, posebno iz razloga što pregovori u trajanju od nepune dvije godine nisu rezultirali kompromisom. Kako procedura otkazivanja GKU podrazumijeva pisana izjašnjenja svih članica iz te grane djelatnosti, UPCG je zatražila i njihova pojedinačna izjašnjenja o otkazivanju GKU, kao i

izjašnjenja subjekata iz predmetne grane koji nijesu članovic UPCG, sa krajnim rokom dostave do 15. decembar 2014. godine. Konačnu odluku o otkazivanju donio je Upravni odbor UPCG na sjednici održanoj 27.januara. Tokom pregovora za zaključivanje novog GKU-a, ni jedna ni druga pregovaračka strana nisu iskazale spremnost za postizanje kompromisa i čvsto su stajale iza stavova iznijetih na početnoj poziciji što je rezultiralo da 03.avgusta 2015.godine taj GKU prestane da važi. Generalni sekretarijat će u daljem radu intenzivirati aktivnosti kako bi se ponovo pokrenuli pregovori povodom zaključivanja novog GKU-a za banke, druge finansijske organizacije i osiguranja.

Zaključen Granski kolektivni ugovor za telekomunikacije

Nakon dužeg vremena vođenja pregovora, Unija poslodavaca Crne Gore (UPCG) i Crnogorski sindikat telekomunikacija su postigli dogovor i 31.jula zaključili Granski kolektivni ugovor za telekomunikacije. Kolektivni ugovor, sa atributom prvog granskog za sektor telekomunikacija, potpisali su Svetlana Vuksanović, predsjednica Unije poslodavaca Crne Gore i Željko Burić, predsjednik Crnogorskog sindikata telekomunikacija.

Na događaju koji je ovim povodom održan u poslovnim prostorijama Unije poslodavaca Crne Gore, istaknuto je da se Granski kolektivni ugovor primenjuje na sve zaposlene i poslodavce koji obavljaju djelatnosti iz oblasti telekomunikacija.

Ovim Granskim kolektivnim ugovorom utvrđuju se elementi osnovne zarade, naknade zarada, drugih primanja i uređuje obim prava, obaveza iz rada, postupak zaključivanja, izmjena, dopuna GKUT-a, kao i međusobni odnosi ugovorača. Kako je to i precizirano, pojedine odredbe mogu se dodatno razraditi u kolektivnom ugovoru kod poslodavca i ugovoru o radu.

Danas potpisani kolektivni ugovor zaključuje se na određeno vreme, na period od tri godine, s tim da su se ugovorne strane obavezale da, u roku od pet mjeseci pre njegovog isteka, pristupe pregovorima za izmjenu ovog ili zaključivanje novog kolektivnog ugovora.

Stručna tumačenja i mišljenja u vezi sa njegovom primjenom davaće Odbor za praćenje, primjenu i tumačenje ovog kolektivnog ugovora, koji će se, kako je i predviđeno, formirati na paritetnoj osnovi. Činiće ga četiri člana, po dva predstavnika potpisnica ugovora (Unije poslodavaca Crne Gore i Crnogorskog sindikata telekomunikacija).

Pregovarački tim Unije poslodavaca Crne Gore su, pored Generalnog sekretarijata UPCG, činili i predstavnici njenih članova – kompanija iz te privredne grane.

U pregovaračkom timu Sindikata bili su Generalni sekretar USSCG i predstavnici Crnogorskog sindikata telekomunikacija ispred sva tri mobilna operatera u Crnoj Gori i Radio-difuznog centra.

Zaključen Granski kolektivni ugovor o izmjenama i dopunama Granskog kolektivnog ugovora za građevinarstvo i industriju građevinskog materijala

Unija poslodavaca Crne Gore (UPCG) i Sindikat građevinarstva i industrije građevinskog materijala 12.decembra zaključili su Granski kolektivni ugovor (GKU) o izmjenama i dopunama Granskog kolektivnog ugovora za građevinarstvo i industriju građevinskog materijala.

Na događaju koji je ovim povodom održan u poslovnim prostorijama UPCG, GKU su potpisali Svetlana Vuksanović, predsjednica UPCG i Nenad Marković, predsjednik Sindikata građevinarstva i industrije građevinskog materijala.

Izmjene i dopune važećeg teksta GKU (potpisanog 2012. godine) iziskivale su potrebe usaglašavanja sa odredbama Opšteg kolektivnog ugovora (OKU), posebno u dijelu korigovanja pojedinih koeficijenata složenosti postignutih ishoda učenja.

Potpisanim Izmjenama i dopunama GKU, plaćeno odsustvo za rođenje djeteta povećano je na pet radnih dana. Dodatno, novine se odnose i na visinu otpremnine u slučaju odlaska u penziju, kao i prepoznavanje posebnog fonda Sindikata, potpisnika ovog ugovora, u svrhu radne prevencije i rekreativnosti zaposlenih (što je i mogućnost ostavljena Opštim kolektivnim ugovorom da se predmetno uredi na nivou grane). Takođe, pregovaračke strane su se saglasile da „nepoštovanje propisa o zaštiti na radu“, zbog specifičnosti same djelatnosti i povećanog rizika od povreda na radu, treba da pripada korpusu težih povreda radnih obaveza.

Stručna tumačenja i mišljenja u vezi sa primjenom GKU za građevinarstvo i industriju građevinskog materijala davaće Odbor za praćenje, primjenu i tumačenje ovog kolektivnog ugovora.

Pregovarački tim Unije poslodavaca Crne Gore su, pored Generalnog sekretarijata UPCG, činili i predstavnici njenih članova – kompanija iz te privredne grane.

U pregovaračkom timu Sindikata građevinarstva i industrije građevinskog materijala su bili predsjednik Sindikata i njegovi predstavnici: Ljiljana Zorić i Savović Miodrag.

Otkazan Granski kolektivni ugovor za energetiku, proizvodnju, preradu i promet uglja, naftinih derivata i gasa.

Na inicijativu članova UPCG, privrednih subjekata iz djelatnosti energetike, proizvodnje, prerade i prometa uglja, naftinih derivata i gasa, Upravni odbor Unije poslodavaca Crne Gore donio je Odluku o otkazivanju Granskog kolektivnog ugovora za energetiku, proizvodnju, preradu i promet uglja, naftinih derivata i gasa. Razlozi za otkazivanje GKU su veliki finansijski troškovi koji proističu iz obaveza poslodavca utvrđenih ovim GKU-om, a naročito ako se ima u vidu da su privredni subjekti iz te grane djelatnosti veoma raznolike ekonomske snage, i razvrstani u različite kategorije prema ostvarenom prometu i broju zaposlenih. S toga, postojeći nivo i struktura davanja na nivou grane (koja proističu iz važećeg GKU-a) nisu održivi i predstavljaju veliko opterećenje za poslodavce. Isto tako, kroz primjenu pojedinih odredbi važećeg GKU, od strane kompanija iz ove grane djelatnosti prepoznata je potreba da se određena pitanja koja reguliše sadašnji tekst GKU urede na drugačiji i kvalitetniji način, a nakon čega će se stvoriti prostor da se ista na nivou poslodavaca bliže definišu u skladu sa potrebama i mogućnostima kompanija. Imajući u vidu naprijed navedeno, ključni razlog za otkazivanje GKU je iznalaženje rješenja prihvatljivih za različitu strukturu poslodavaca, koja će odgovarati ekonomskoj snazi i mogućnostima istih, a istovremeno obezbjeđivati veći stepen benefita zaposlenima u toj grani u odnosu na one garantovane Zakonom o radu i Opštim kolektivnim ugovorom. Takođe, kolektivnim pregovaranjem na nivou kompanija postoji prostor za dalje uređenje predmetnih pitanja između zaposlenih i poslodavaca, prema mogućnostima svake kompanije pojedinačno.

3.3. Saradnja sa državnim organima i organima lokalne samouprave

18.02.2015. Kao nastavak niza sastanaka UPCG sa lokalnim samoupravama, započelih u 2014. godini, održan je sastanak sa predstanicima Opštine Bijelo Polje. Sastanku je prisustvovao i veliki broj privrednika sa teritorije opštine. Namjera UPCG prilikom iniciranja i ovog sastanka bila je da se razmjenom mišljenja predstavnika opštine i privrede sagledaju

problemi sa kojima se suočavaju preduzeća na lokalnom nivou i uspostavi efektivniji dijalog između lokalne samouprave i samih privrednika, a u pravcu kreiranja povoljnijeg poslovnog ambijenta.

26.02.2015. U prostorijama Opštine Žabljak održan je sastanak predstavnika UPCG i lokalne samouprave. U veoma otvorenoj diskusiji, učesnici su analizirali sljedeće teme: fiskaliteti na lokalnom nivou, mogućnosti za otpočinjanje, razvoj biznisa i ulaganje, saradnja Opštine sa UPCG i lokalnim privrednicima.

17.03.2015. Predstavnici UPCG i Uprave carina (UC) održali su sastanak na temu unapređenja postojeće saradnje UPCG i UC. Sastanku koji je održan u cilju unapređenja saradnje i iznalaženja najboljih rješenja za izazove sa kojima se susreću carinski obveznici u redovnom poslovanju i predstavnici Uprave carina, prisustvovali su Svetlana Vuksanović, predsjednica UPCG i Vladan Joković, direktor UC, sa saradnicima.

24.03.2015. Predsjednica UPCG i generalni sekretar UPCG sastali su se sa ministrom finansija dr Radojem Žugićem. Na sastanku bilo je riječi o modelima unapređenja saradnje dvije institucije, prvenstveno u dijelu revidiranja kaznenih politika i mjera, koje bi doprinijele većem stepenu efikasnosti cjelokupnog tržišta i omogućile jedinstveniji pristup u rješavanju svih vidova neregularnosti.

08.04.2015. Potpisan Memorandum o razumijevanju između Vlade Crne Gore i socijalnih partnera Crne Gore i Međunarodne organizacije rada o Programu dostojanstvenog rada 2015-2017. Memorandum je u ime Vlade Crne Gore potpisala ministar rada i socijalnog staranja, Zorica Kovačević; u ime Međunarodne organizacije rada (MOR) regionalni direktor za Evropu i Centralnu Aziju, Heinz Koller; u ime UPCG predsjednica, Svetlana Vuksanović; u ime Saveza sindikata Crne Gore (SSCG), generalni sekretar Marko Nikčević, i u ime Unije slobodnih sindikata Crne Gore (USSCG) generalni sekretar, Srđa Keković. Program dostojanstvenog rada je prvi program ove vrste koji MOR zaključuje sa Crnom Gorom. Kao takav, on predstavlja važnu tačku saradnje kako sa MORom, tako i sa socijalnim partnerima.

28.04.2015. Predsjednica UPCG i generalni sekretar UPCG sastali su se sa potpredsjednikom Vlade Duškom Marković. Susret je bio prilika za razmjenu stavova vezanih za unapređenje poslovnog ambijenta i izazove sa kojima se susrijeću država i poslodavci u tom procesu. Sagovornici su zaključili da je uspostavljanje povoljnog poslovnog ambijenta ključno za nove investicije i razvoj, zbog čega je neophodno dalje jačanje saradnje između privrede i Vlade i njenih resora. Akcenat je pri tome stavljen na potrebu veće transparentnosti prilikom donošenja sistemskih zakona u procesu harmonizacije sa propisima EU.

02.06.2015. U okviru obilježavanja Evropske nedjelje održivog razvoja (ESDW) u Crnoj Gori, UPCG i Ministarstvo održivog razvoja i turizma - Odjeljenje za podršku Nacionalnom savjetu za održivi razvoj, organizovali su događaj na kojem je predstavljen Izvještaj UPCG "Nefinansijsko izvještavanje preduzeća u Crnoj Gori o društveno odgovornom poslovanju (DOP)". Šef sektora za ekonomska pitanja UPCG, predstavila je Izvještaj UPCG "Nefinansijsko izvještavanje preduzeća u Crnoj Gori o društveno odgovornom poslovanju" koji počiva na istraživanju realizovanom u okviru EU projekta "DOP za sve" čiji je UPCG implementator u Crnoj Gori.

08.06.2015. Skupština Crne Gore, u saradnji sa Organizacijom za evropsku bezbjednost i saradnju (OEBS), Savjetom za regionalnu saradnju (RCC) i Regionalnim centrom za jednakost polova (GTF), organizovala je XVIII Cetinjski parlamentarni forum (CPF) koji je, na temu "Žene u biznisu", održan 8. i 9. juna u Vladinom domu, u Prijestonici Cetinje. Na

poziv organizatora, događaju je ispred UPCG prisustvovala šefica Sektora za PR i marketing i savjetnica za žensko preduzetništvo Zvezdana Oluić. Tokom dva radna dana, organizovane su sesije u kojima su učesnici XVIII CPF-a diskutovali na teme: (1) planirani i postignuti rezultati, (2) uloga lokalne samouprave u razvoju ženskog biznisa i (3) pozitivne prakse i preporuke za razvoj ženskog preduzetništva.

30.10.2015. Direktorica Uprave za kadrove Crne Gore (UZK) Svetlana Vuković i predsjednica Unije poslodavaca Crne Gore (UPCG) Svetlana Vuksanović, potpisale su Sporazum o saradnji između UPCG i UZK. U interesu razvoja postojeće saradnje između privatnog i javnog sektora, Sporazum počiva na opredjeljenju potpisnica da zajedničkim aktivnostima, zasnovanim na partnerstvu UZK i UPCG, dodatno unaprijede rad institucija-potpisnika i njihovih partnera, te pomognu uspostavljanju modernog poslovnog ambijenta koji doprinosi stvaranju savremenog društva. Baveći se pitanjima koja su predmet obostranog interesovanja, saradnja UZK i UPCG će, između ostalog, uključivati: pružanje stručnih konsultantskih usluga iz oblasti razvoja i unapređenja kadrovskih potencijala; sprovođenje analiza i istraživanja, pomoć u razvoju metodologija i pravila za obuke, trening materijala i programa za trening trenera; organizaciju tematskih treninga, seminara i radionica, kao i zajedničkih okruglih stolova vezano za potrebu unapređenja znanja, vještina i sl; pripremu zajedničkih projekata i programa.

16.11.2015. Predavanjem Ljubice Kostić Bukarica, vlasnice marketinške agencije M.A.S. Code, u Srednjoj ekonomskoj školi „Mirko Vešović“, UPCG je započela obilježavanje Evropske nedjelje malih i srednjih preduzeća. Događaj UPCG pod naziv „**Preduzetnici u školama**“, odnosio se na promociju preduzetništva kao moguće karijerne opcije među mladim ljudima. Cilj događaja bio je razmjena iskustva preduzetnika u započinjanju i vođenju biznisa sa učenicima srednjih stručnih škola. Partner UPCG u realizaciji aktivnosti bio je Centar za stručno obrazovanje, a u istim je učestvovalo 5 podgoričkih stručnih škola: Srednja ekonomska škola „Mirko Vešović“, Škola za srednje i više stručno obrazovanje „Sergije Stanić“, JU Srednja građevinsko – geodetska škola “Inž. Marko Radević”, JU SSS “Spasoje Raspopović” i Srednja elektrotehnička škola “Vaso Aligrudić”. O svom preduzetničkom iskustvu sa učenicima razgovarali su: Milan Maraš, vlasnik firme Štampanje d.o.o, Tarik Zaimović, direktor digitalne kreativne agencije Bild Studio d.o.o, Perunika Đina Kokić, vlasnica inženjerskog studija Ingenium d.o.o. i Luka Bulatović, vlasnik i direktor turističke agencije “Explorer”.

3.4. Saradnja sa drugim organizacijama na nacionalnom nivou

19.01.2015. Unija poslodavaca Crne Gore potpisala je sporazum o saradnji sa NVO Help - Hilfe zur Selbsthilfe e.V – Kancelarijom u Podgorici. Cilj Sporazuma je da se putem međusobne saradnje zasnovane na partnerstvu doprinese boljem i efikasnijem integrisanju pripadnika RAE populacije u okviru projekta „Program pomoći za integraciju i povratak RAE i drugih I/RL-a koji žive u naselju Konik – II faza“.

17.12.2015. Predsjednica UPCG, Svetlana Vuksanović i izvršna direktorica Udruženja mladih sa hendikepom (UMHCG), Marina Vujačić potpisale su Memorandum o saradnji ove dvije organizacije. Cilj Memoradnuna je stvoriti uslove za olakšan prelazak mladih i studenata sa invaliditetom na otvoreno tržišta rada. Potpisivanje Memoranduma jedna je od aktivnosti u sklopu projekta „Od obrazovanja ka zaposlenju“ koji je realizovalo UMHCG, a UPCG obezbijedila podršku za uključivanje poslodavaca u implementaciju istog.

4. AKTIVNOSTI NA MEĐUNARODNOM NIVOU

[UPCG na seminaru "Unapređenje i jačanje socijalnog dijaloga"](#)

U organizaciji Evropske konfederacije sindikata (ETUC), Unije poslodavaca Evrope (BUSINESSEUROPE), Evropskog centra poslodavaca i preduzeća koji pružaju javne usluge (CEEP) i Evropske asocijacije zanatlija, malih i srednjih preduzeća (UEAPME), 22. i 23. januara u Beogradu održan je seminar za unapređenje kapaciteta "Unapređenje i jačanje socijalnog dijaloga". Učesnici seminara bili su socijalni partneri (predstavnici sindikata i poslodavaca) zemalja kandidata Srbije, Makedonije i Crne Gore. Na seminaru se razgovaralo o stanju tripartitnog i bipartitnog socijalnog dijaloga, akterima, reprezentativnosti i kolektivnom pregovaranju na nacionalnom nivou, između evropskog i nacionalnih nivoa u zemljama kandidatima.

[UPCG na XX Kongresu žena](#)

Na poziv Sindikata metalne industrije Turske, predstavnici UPCG, učestvovali su na XX Kongresu žena, održanom 7. marta 2015. godinu u Ankari. Učesnici Kongresa bili su predstavnici međunarodnih organizacija, političkih stranaka, univerziteta, ministarstva, sindikata, nevladinih organizacija i diplomatije.

[UPCG dobitnik velikog priznanja "STVARATELJI ZA STOLJEĆA"](#)

27. marta UPCG je dodjeljeno Veliko priznanje "Stvaratelji za stoljeća" za doprinos razvoju preduzetništva u Jugoistočnoj Evropi za 2014. godinu. U ime UPCG, priznanje je preuzela predsjednica UPCG Svetlana Vuksanović, na svečanosti organizovanoj u okviru II Regionalnog samita preduzetnika (RSP) Jugoistočne Evrope "300 NAJBOLJIH" koji se 27. i 28. marta 2015. godine održao u hotelu "Rixos Libertas" u Dubrovniku.

U avgustu 2015. godine, UPCG je od strane Međunarodnog ekonomskog foruma „Perspektive“ - organizatora RSP, imenovana za Ambasadora „Povelje za razvoj preduzetništva“ za područje Crne Gore, a predstavnica UPCG za nacionalnog sekretara MEF Perspektive za Crnu Goru.

[UPCG na podregionalnoj radionici MOR-a](#)

U organizaciji Međunarodne organizacije rada (MOR) 20. i 21. aprila u Tbilisi održana je podregionalna radionica "Stvaranje ambijenta za održivi razvoj preduzeća" namjenjena organizacijama poslodavaca na kojoj su učestvovali generalni sekretar Unije poslodavaca Crne Gore (UPCG) Suzana Radulović i šef Sektora za odnose sa javnošću i marketing Zvezdana Oluić. Na poziv MOR-a, UPCG prezentovala je način na koji je sprovela istraživanje i sačinila dokumenta "Stvaranje ambijenta za održivi razvoj preduzeća u Crnoj Gori" i "5 ubica biznisa", i tom prilikom razmjenila iskustva sa organizacijama poslodavaca učesnicima skupa.

[UPCG na globalnoj konferenciji o ženama u biznisu i menadžmentu](#)

Međunarodna organizacija rada (MOR), u partnerstvu sa Međunarodnom finansijskom korporacijom (IFC) i uz podršku Konfederacije britanske industrije (CBI) u ulozi domaćina, organizovala je globalnu konferenciju koja je, pod nazivom "Reflektovanje globalnih promjena: Žene u biznisu i menadžmentu", održana 28. aprila 2015. godine, u Londonu. Narednog dana, 29. aprila, održan je prateći događaj – sastanak predstavnika MOR-a i poslodavačkih organizacija, s ciljem razmjene dobre prakse i diskusije o predlozima rješenja budućih strategija MOR-a po predmetnoj temi. Učešćem UPCG, Crna Gora je bila jedina

država regiona prisutna na ovom skupu. Predstavnicu UPCG bila je jedan od izlagača u okviru panela "Žene u procesu donošenja odluka" u kojem su predstavljene dobre poslovne prakse izabranih, krovnih poslodavačkih organizacija iz svijeta (Crna Gora, Norveška, Velika Britanija, Kenija i Kambodža). Takođe, prezentovan je novi dokumentarni film MOR-a "Oснаživanje žena u biznisu i menadžmentu" o primjerima uspješne saradnje poslodavačkih organizacija i kompanija, snimljen sa sagovornicama iz 3 zemlje: Crne Gore (UPCG i Societe Generale banka Montenegro), Ugande, Fidžija. Na skupu je promovisana i nova publikacija ILO-a "Women in business and management: Gaining momentum" (2015) koja sadrži statističke podatke i informacije o ženama u biznisu i menadžmentu na globalnom nivou – uključujući i one za Crnu Goru koje je obezbijedila UPCG.

[UPCG na regionalnoj konferenciji "Prelazak mladih na tržište rada u Istočnoj Evropi i Centralnoj Aziji"](#)

Konferencija je održana u Ženevi 29. i 30. aprila, u organizaciji Programa za zapošljavanje mladih Međunarodne organizacije rada (MOR). Istoj su prisustvovali delegati iz 10 zemalja ova dva regiona, a predstavljen je sumarni izvještaj o prelasku mladih iz svijeta obrazovanja u svijet rada u Istočnoj Evropi i Centralnoj Aziji, koji je rezultat istoimenog istraživanja sprovedenog u 6 zemalja ovog regiona (School-to-Work Transition Survey). Osim što su se upoznali sa rezultatima istraživanja u pojedinim zemljama, konferencija je takođe bila prilika da učesnici razmijene iskustva u sprovođenju politika i mjera za smanjenje nezaposlenosti mladih.

[UPCG predvodila regionalnu delegaciju u posjeti Briselu](#)

Regionalna delegacija predstavnika poslodavačkih organizacija, predvođena od strane Unije poslodavaca Crne Gore (UPCG), boravila je u četvorodnevnoj studijskoj posjeti Briselu. Posjeta je organizovana u okviru projekta "Jači socijalni dijalog u zemljama Zapadnog Balkana" koji je finansiran od strane Evropske unije, a čiji je lider u implementaciji UPCG. Navedena projektna aktivnost imala je za cilj jačanje kapaciteta socijalnih partnera, kao i njihovo bliže upoznavanje sa evropskim socijalnim dijalogom, procesom pristupanja u EU i institucijama Evropske unije.

[Peti Forum civilnog društva Zapadnog Balkana](#)

U Beogradu se 2. i 3. juna održao peti Forum civilnog društva Zapadnog Balkana u organizaciji Evropskog ekonomskog i socijalnog savjeta (EESC). Na poziv EESC, događaju je prisustvovala Suzana Radulović, generalni sekretar Unije poslodavaca Crne Gore (UPCG) i kopredsjedavajući Zajedničkog konsultativnog odbora civilnog društva EU-Crna Gora. Glavne teme ovog skupa bile su perspektive odnosa Evropske unije i Zapadnog Balkana, transparentnost u procesu proširenja, uloga civilnog društva u borbi protiv korupcije, omladinska politika i zapošljavanje, kao i manjinska prava.

[UPCG na Međunarodnoj konferenciji "Torino proces 2015 - unapređujemo vještine zajedno"](#)

Konferenciju, koja je održana 3. i 4. juna 2015. godine, u Torinu, organizovala je Evropska trening fondacija, a istoj je prisustvovalo 30 delegacija zemalja članica. Pored predstavnika Ministarstva prosvjete Crnu Goru predstavljali su i predstavnici Centra za stručno obrazovanje, UPCG i Instituta za strateške studije i prognoze.

[UPCG kopredsjedavala sastankom ZKO u Briselu](#)

U Briselu je od 23. do 24. juna 2015. godine održan 6. sastanak Zajedničkog konsultativnog odbora civilnog društva Evropska unija - Crna Gora (ZKO). Realizovana je diskusija po sledećim temama: Transparentnost i sveobuhvatnost procesa pristupanja EU; Politike koje se odnose na osobe sa invaliditetom i stanje u praksi; Trenutno stanje socijalnog dijaloga u Crnoj Gori, sa posebnim osvrtom na Zakon o reprezentativnosti sindikata. Po završetku događaja, usvojena je finalna deklaracija.

[Sastanak predsjednice UPCG i Ambasadora Republike Kazahstan u Crnoj Gori](#)

9. septembra gost UPCG bio je Ambasador Republike Kazahstan u Crnoj Gori N.J.E. Aslan Musin (Aslan Mussin) za kojeg je tom prilikom upriličen sastanak sa predsjednicom UPCG Svetlanom Vuksanović, predsjednikom Skupštine UPCG Ivanom Mitrović i generalnim sekretarom UPCG Suzanom Radulović, sa saradnicima. Događaj je organizovan u okviru redovnih aktivnosti UPCG iz domena ekonomske diplomatije, a na temu unapređenja ekonomskih veza između Crne Gore i Kazahstana. Sastanku su prisustvovali i članovi UPCG – predstavnici kompanija koje posluju u sektorima turizma, energetike i poljoprivrede.

[UPCG i Unija poslodavaca Jermenije zaključili Sporazum o saradnji](#)

Između UPCG i Unije poslodavaca Jermenije (RUEA) 14.septembra zaključen je Sporazum o saradnji koji su, na sastanku održanom u prostorijama UPCG, potpisali predsjednica UPCG Svetlana Vuksanović i predsjednik RUEA Gagik Makarjan. Sporazum ima za cilj da se uspostavljanjem institucionalne saradnje između dvije krovne, nacionalne poslodavačke organizacije pruži podrška razvoju preduzetništva i udruživanju poslodavaca, a sve u interesu stvaranja i dodatnog jačanja njihovih poslovnih veza, kao i razvoja tržišne ekonomije i socijalnog dijaloga u Crnoj Gori i Jermeniji.

[UPCG na regionalnoj konferenciji o formalizaciji neformalne ekonomije](#)

Delegacija UPCG, koju je predvodila predsjednica Svetlana Vuksanović i generalni sekretar Suzana Radulović, učestvovala je na regionalnoj konferenciji o formalizaciji neformalne ekonomije koja se održala 15. i 16. septembra 2015. godine u Bečićima, u organizaciji Međunarodne organizacije rada (ILO) i Ministarstva rada i socijalnog staranja Crne Gore. Dvodnevna konferencije imala je za cilj promociju Preporuke MOR-a br. 204 o prelasku iz neformalne u formalnu ekonomiju (2015), kao i razmjenu znanja i iskustva učesnika po pitanju instrumenata i pristupa koje po ovoj oblasti koriste. Događaj je okupio članove nacionalnih tripartitnih delegacija – predstavnike vlada, poslodavaca i sindikata iz šesnaest zemalja (Albanije, Bosne i Hercegovine, Bugarske, Crne Gore, Grčke, Jermenije, Kazahstana, Makedonije, Moldavije, Portugala, Rumuniji, Rusije, Srbije, Tadžikistana, Turske i Ukrajine).

[Međunarodna konferencija Women in Entrepreneurship: A South East European Response](#)

Predstavnica UPCG učestvovala je na konferenciji koja je održana od 13. do 15. oktobra u Opatiji (Hrvatska), u organizaciji SEECEL. Cilj događaja bilo je predstavljanje rezultata projekta „Žensko preduzetništvo – pokretač stvaranja novih radnih mjesta na području Jugoistočne Evrope” koji SEECEL sprovodi u devet zemalja (od 2012. god), u interesu jačanja podrške ženama preduzeticama, a kroz zajedničke napore i rad javnog i privatnog sektora.

[UPCG u studijskoj posjeti Velsu na temu: „Efektivno partnerstvo za podršku preduzetničkom učenju“](#)

Predstavnici Nacionalnog partnerstva za cjeloživotno preduzetničko učenje: Anđela Gajević, samostalna savjetnica u Direkciji za razvoj malih i srednjih preduzeća, Nevena Čabrilo, samostalna savjetnica u Zavodu za školstvo, Srđan Obradović, samostalni savjetnik u Centru za stručno obrazovanje i Ana Maraš, šef Sektora za obrazovanje i rad sa članstvom u Uniji poslodavaca Crne Gore (UPCG) zajedno sa predstavnikom Evropske fondacije za obuku (ETF), Kristien Van den Eynde, posjetili su od 6. do 9. oktobra više institucija i organizacija koje se bave cjeloživotnim preduzetničkim učenjem, i podrškom razvoju preduzetništva u Velsu. Ciljevi studijske posjete su bili da se stekne uvid u velški nacionalni pristup obrazovanju za preduzetništvo, značaj partnerstava u procesu obrazovanja, identifikovanje ključnih komponenata koje je moguće prilagoditi crnogorskom obrazovnom konceptu, kao i izrada akcionog plana za efikasno funkcionisanje nacionalnog partnerstva Crne Gore.

[UPCG na konsultativnom sastanku EBRD o radnoj verziji "Strategije EBRD za promociju rodne ravnopravnosti 2016-2020"](#)

Na poziv EBRD, predstavnica UPCG učestvovala je na konsultativnom sastanku koji je Evropska banka za obnovu i razvoj (EBRD), u saradnji sa Regionalnim centrom za životnu sredinu (REC za Srednju i Istočnu Evropu i REC za Srednju Aziju), organizovala 7. oktobra 2015. god u Istanbulu (Turska). Sastanak je održan u okviru ukupnog konsultativnog procesa koji EBRD sprovodi na globalnom nivou, a s ciljem razmatranja sadržaja radne verzije Strategije EBRD za promociju rodne ravnopravnosti 2016-2020. Uz UPCG, učesnica iz Crne Gore bila je i predstavnica Asocijacije poslovnih žena CG. Upravni odbor EBRD je u decembru 2015.g odobrio navedenu Strategiju.

[UPCG na finalnoj konferenciji "Budućnost ženskog preduzetništva u Jugoistočnoj Evropi 2015. – 2020."](#)

U okviru regionalnog projekta "Žensko preduzetništvo: motor za stvaranje radnih mjesta u Jugoistočnoj Evropi", od 12. do 14. novembra 2015. u Splitu, održana je finalna konferencija "Budućnost ženskog preduzetništva u Jugoistočnoj Evropi 2015-2020", a na kojoj je učestvovala i predstavnica UPCG. Događaju su prisustvovali predstavnici parlamenta, lokalnih i državnih vlasti, ženskih poslovnih organizacija, privrednih komora, predstavnici akademskog sektora iz Hrvatske i 8 zemalja uključenih u ovaj projekt (Albanije, Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Kosova, Makedonije, Moldavije, Srbije i Turske), kao i predstavnici iz Bugarske, Švedske i Poljske. Osim visokih zvaničnika iz parlamentarnog, privrednog i akademskog sektora iz zemalja jugoistočne Evrope, učesnice konferencije bile su i uspješne žene preduzetnice iz Republike Hrvatske koje su na ovom događaju imale priliku razmijeniti iskustva i dati predloge za dalji napredak ženskog preduzetništva.

5. REALIZOVANI I AKTUELNI PROJEKTI

U 2015. godini UPCG je implementirala veliki broj projekata i aktivnosti u okviru istih. U odnosu na prethodne godine, u 2015. godini projekti su pokrivali veliki broj oblasti: od socijalnog dijaloga, zapošljavanja mladih pa sve do projekata koji se odnose na turizam i razvoj MSP u ruralnim područjima.

PREKOGRANIČNE RUTE ZA JAČANJE TURISTIČKOG SISTEMA I EKONOMSKI RAZVOJ SKADARSKOG JEZERA - LAKEROUTES

Period implementacije: 25/11/2013-25/11/2015

Projekat je finansiran od strane Evropske unije kroz Program prekogranične saradnje, Albanija – Crna Gora, 2007-2013 Instrument za predpristupnu pomoć (IPA), Komponenta II, Broj: EuropeAid/133455/M/ACT/Multi.

Glavni nosilac aktivnosti u Crnoj Gori je Unija poslodavaca Crne Gore a u Albaniji – Biznis Albanija.

Glavni rezultati projekta su:

- marketing i menadžment plan prekogranične teritorije koji će uključiti postojeću ali i kreirati novu turističku ponudu ove regije,
- veliki broj treninga i radionica u cilju jačanja kapaciteta turističkih poslanika ovog područja,
- novi proizvodi - turističke rute i unapređenje postojećih kao i bolja promocija Skadarskog jezera u cilju veće turističke i ekonomske valorizacije ovog područja.

U toku 2015. godine (2. godini realizacije projekta) organizovan je veliki broj aktivnosti od kojih ističemo dodjelu 10 grantova za MSP sa teritorije Skadarskog jezera u ukupnom iznosu od 21,000 eura. Takođe, u sklopu projekta kreirane su nove turističke rute koje su prihvaćene od strane Nacionalne turističke organizacije, TO Podgovrica, Bar i Cetinje a iste su prezentovane na sajmu EXPO 2015 u Milanu. U novembru je održana finalna konferencija projekta na kojoj su, osim predstavnika partnera na projektu, učestvovali i predstavnici: Ministarstva vanjskih poslova CG, Ministarstva turizma, turističkih organizacija, Nacionalnog parka Crne Gore kao i mnogi drugi. Ocijenjeno je da je implementacija projekta bila veoma uspješna i da će se rezultati projekta koristiti u budućnosti u cilju promocije Crne Gore kao turističke destinacije.

WIM 2 - Uključivanje zaposlenih u proces donošenja odluka – pravac na izazove

Period implementacije: 15/12/2014-15/12/2016

Nakon uspješne implementacije projekta "WIM 1- Uključivanje radnika za bolje i održivije upravljanje preduzećima u Sloveniji, Makedoniji, Crnoj Gori i Srbiji" koji je identifikovao trenutno stanje i postojeću legislativu o uključivanju radnika za bolje upravljanje preduzećima u zemljama kandidatima, inicirao akcije u cilju upoznavanja socijalnih partnera i učesnicima na nivou kompanija o EU zakonodavstvu o uključivanju radnika , Unija poslodavaca Crne Gore je partner u nastavku projekta „WIM 2 – Uključivanje zaposlenih – pravac na izazove”.

Glavni ciljevi projekta su:

- Povećanje svijesti i razumijevanja aktuelne situacije socijalnih partnera, predstavnika preduzeća i ostalih učesnika u oblasti uključenosti radnika u upravljanju preduzećima u zemljama učesnicama u projektu;
- Iniciranje trans-nacionalne aktivnosti i kooperaciju za unapređenje trenutne situacije u oblasti uključivanja radnika u novim zemljama članicama I zemljama kandidatima za članstvo;
- Promocija EU zakonodavstva u oblasti uključenosti radnika u upravljanje preduzećima u zemljama učesnicama u projektu;
- Prilagođavanje odnosa između poslodavaca i zaposlenih u procesu promjena u zapošljavanju kao što su: modernizacija tržišta rada, kvalitet rada i dostojnstveni rad u cilju povećanja zapošljavanja.

U 2015. godini implementiran je veliki broj aktivnosti od kojih izdvajamo: održavanje nacionalne radionice sa socijalnim partnerima u cilju ispitivanja mogućnosti uvođenja radničkih savjeta u Crnoj Gori, studijska posjeta Berlinu sa ciljem prenošenja EU prakse kao i kreiranje nekoliko elektronskih flajera.

Turizam su ljudi

Period implementacije: 01/12/2014 - 30/11/2016

Ovo je još jedan od projekata u kojima UPCG učesvtuje kao partner Uniji poslodavaca Slovenije (ZDS).

Glavni ciljevi projekta su:

- jačanje kapaciteta socijalnih partnera u zemljama učesnicama što doprinosi razvoju nacionalnog i evropskog socijalnog dijaloga;
- jačati pregovarače na nivou sektora o važnosti sadržaja kolektivnih ugovora (konkretnim primjerima) i jačanje njihovih trenutnih vještina pregovora sa ciljem daljeg razvoja i jačanja socijalnog dijaloga;
- istražiti mogućnosti adaptacije i implementacije ackuis communautaire (evropskog zakonodavstva , kao i evropskih standarda);
- promovisati ideju o "evropskim pasošima vještina" , kao i mogućnost primjene u svakoj od zemalja učesnica;
- povećanje svijesti i razumevanja predstavnika poslodavaca i radnika o značaju evropskog(sektorskog) socijalnog dijaloga;
- prilagoditi socijalni dijalog izazovima i promjena u zapošljavanju (modernizacija tržišta rada , fleksibilna sigurnost , vještine , kvalitetan i dostojanstven rad) .

U 2015. godini, implementirano je nekoliko aktivnosti od kojih su najbitnije: kreiranje analize o stanju sektora turizma u Crnoj Gori, stanju socijalnog dijaloga u tom sektoru kao i o problemima sa kojima se taj sektor suočava.

Jači socijalni dijalog u zemljama Zapadnog Balkana (SSD WBC)

Unija poslodavaca Crne Gore bila je lider na projektu: "Jači socijalni dijalog u zemljama Zapadnog Balkana", finansiranog od strane Evropske unije. Poslodavčke organizacije iz Albanije, Makedonije, Srbije, Republike Srpske i Federacije Bosne i Hercegovine su partneri na projektu.

Glavni cilj projekta je jačanje kapaciteta socijalnih partnera u zemljama učesnicama u projektu koji će doprinijeti razvoju socijalnog dijaloga na nacionalnom ali i na regionalnom nivou kao i napretku harmonizacije nacionalnog sa EU zakonodavstvom u ovoj oblasti.

Ciljne grupe projekta su poslodavačke organizacije iz zemalja učesnica projekta, članice tih poslodavačkih organizacija, vlade i sindikati u zemljama učesnicama.

Glavne aktivnosti projekta realizovane u 2015 su:

- 6 nacionalnih radionica o socijalnom dijalogu (tripartitne radionice);
- 6 nacionalnih panel diskusija o socijalnom dijalogu na nivou EU (uključeni eksperti iz EU);
- publikacije i flajeri o socijalnom dijalogu u zemljama učesnicama u projektu;
- istraživanje o stanju socijalnog dijaloga u zemljama učesnicama u projektu;

- studijska posjeta Briselu u cilju upoznavanja i jačanja odnosa sa socijalnim partnerima na nivou EU;
- deklaracija o neophodnim koracima za unapređenje socijalnog dijaloga;
- regionalna konferencija u Skoplju;
- web sajt koji će pružati informacije o projektu i socijalnom dijalogu u svim zemljama učesnicama u projektu.

Kako je projekat postigao značajne rezultate, Evropska komisija je odobrila nastavak projekta koji će se implementirati u 2016. godini.

CSR for ALL 2

Period implementacije: 01.12.2014 - 01.12.2016

UPCG je jedan od partnera u realizaciji projekta čiji je lider Turska kofederacija poslodavčkih asocijacija (TISK) koji za cilj ima izgradnju kapaciteta poslodavačkih organizacija, partnera u projektu, u pogledu društveno odgovornog poslovanja, a koje bi pozitivno uticalo na kompanije u primjeni principa DOPa.

Planirani rezultati projekta su:

- paket podrške za razvoj kapaciteta poslodavačkih organizacija usmjerenih ka unapređenju DOP-a, kako bi se pružila podrška kompanijama, uticalo na proces donošenja odluka i razvio zajednički strateški program koji će imati dodatnu vrijednost za aktivnosti poslodavačkih asocijacija i postizanje održivih rezultata.
- kreiranje kriterijuma za odabir najboljih praksi DOP-a, koje su identifikovane i implementirane na lokalnom nivou u skladu sa poslednjim EU dostignućima, a sa ciljem promovisanja održivih rezultata i inovativnih rješenja.
- U 2015.godini realizovan je veliki broj aktivnosti od kojih je najvažniji Izvještaj o nefinansijskom izvještavanju preduzeća u Crnoj Gori o društveno odgovornom poslovanju, radionice i događaji koji su imali za cilj jačanje svijesti o DOP-u. Izvještaj je distribuiran privrednicima.

IC Into new dimesion 2

Projekat koji je finansiran iz instrumenata Evropske komisije za jačanje socijalnog dijaloga i industrijskih odnosa, ima za cilj da kroz razmjenu iskustava opiše proces informisanja i konsultacija kod zemalja učesnica na projektu.

Osim lidera na projektu, portugalskog sindikata metalurgije, na projektu će učestvovati poslodavačke organizacije i sindikati iz Estonije, Srbije, Makedonije, Albanije, Slovenije i Crne Gore.

Realizovane se sljedeće aktivnosti: studijska posjeta, sastanci sa nacionalnim institucijama, kreiranje deklaracije, održavanje sajta i Facebook strane. Projekat je imao veliku važnost u pogledu umrežavanja sa međunarodnim poslodavačkim organizacijama, ali i u pogledu implementacije određenih direktiva EU u crnogorsko zakonodavstvo. U tom pogledu, uzimajući u obzir važnost i značaj teme projekta za 2016. godinu, planiran je nastavak implementacije ovog projekta.

Kampanja „Bez barijera. Da posao ne stoji!“

Kampanja „Bez barijera. Da posao ne stoji!“ predstavlja dio projekta „Uprava po mjeri građana i biznisa“ koji sprovode Ministarstvo finansija i Kancelarija UNDP u Crnoj Gori, uz podršku Britanske ambasade u Podgorici i drugih partnera od kojih je jedan i Unija poslodavaca Crne Gore (UPCG). Ista je započela u novembru 2015, a planirano je da traje do marta 2016. godine, i ima za cilj da podstakne javni dijalog i komunikaciju javnog sektora sa biznis zajednicom, neposredno i putem zvaničnog veb sajta www.bezbarijera.me. Na ovaj način, privrednici su imali priliku da (anonimno) ukažu na barijere s kojima se suočavaju u svakodnevnom poslovanju, kao i da predlože konkretne načine za stvaranje boljeg i stimulativnijeg poslovnog ambijenta.

Uz stalnu koordinaciju s nosiocima projekta, aktivnosti UPCG tokom 2015. godine podrazumijevale su: učešće na konferenciji koju je UNDP organizovao povodom početka kampanje; kontinuirana promocija kampanje i zvaničnog veb sajta; kreiranje *Upitnika UPCG o biznis barijerama* i njegova mjesečna distribucija privrednicima; organizovanje brojnih sastanaka namijenjenih dobijanju povratnih informacija i evidentiranju problema u poslovanju preduzeća (na lokalnom i nacionalnom nivou); prikupljanje i postavljanje prijavljenih biznis barijera na veb sajt kampanje; organizovanje okruglog stola „Nove perspektive razvoja ženskog preduzetništva – biznis bez granica i barijera“ u Podgorici; promocija kampanje među članstvom UPCG, kroz medije, društvenu mrežu Twitter... Za 2016. godinu, učešće UPCG u kampanji uključuje nastavak sprovođenja kako navedenih, tako i brojnih drugih aktivnosti koje će biti realizovane do kraja marta 2016.

6. MEDIJI

U nastavku slijedi pregled medijskog nastupa i zastupljenosti UPCG i njenih predstavnika u štampanim, elektronskim i on-line medijima u periodu od 1. januara do 31. decembra 2015. godine. Pregled je dat u formi kratkog, sublimiranog izvještaja koji je, za potrebe UPCG, pripremljen od strane „Arhimed“ d.o.o. (“Analiza medijskog prisustva UPCG”).

Monitoring objava izvršen je u glavnim informativnim i vaninformativnim emisijama sledećih televizija: RTCG1, Vijesti, Atlas, MBC, Pink i Prva. Takođe, praćeni su i izvještaji u sedam dnevnih listova i to Vijesti, Dan, Pobjeda, Dnevne novine, Blic, Informer i Večernje novosti, jednom nedeljniku - Monitor, kao i na web portalima Cafe Del Montenegro, Bankar.me i Analitika.

U periodu od 01. januara do 31. decembra 2015.godine, **u sadržaju medija evidentirane su 784 objave** u kojima se pominje Unija poslodavaca Crne Gore. Prosječno, mediji su o UPCG plasirali **15 objava mjesečno, odnosno 2 objave dnevno**. Kao i prethodnih godina, u medijskoj prezentaciji UPCG u posmatranom periodu najviše objava je evidentirano u sadržaju štampanih medija (324 objave ili 41.33% ukupnog publiciteta). Slijede televizije sa 286 objava (36.48%) i portali sa 174 objave.

Iako je ukupan broj medijskih objava u 2015. god nešto manji u odnosu na 2014. god, analiza pokazuje da su **mediji u 2015. godini stvorili pozitivnu sliku o UPCG**. Ovaj zaključak se izvodi poređenjem broja objava koje su u ukupnom utisku u odnosu na UPCG bile pozitivne, odnosno negativne. Iako postoji dominacija neutralnih objava kojih je bilo 507 (64.67%), činjenica je da na konzumente informacija snažniji u stisak ostavljaju one koje su pozitivne i negativne. U tom dijelu treba istaći da mediji u 2015. godini plasirali 259 objava koje su u

ukupnom utisku bile pozitivne (33.04%), dok je negativnih bilo svega 18. Na ocjenu o tome da je **medijska prezentacija UPCG 2015. godine pozitivnija u odnosu na prethodnu godinu** upućuju i podaci o osjetnom porastu broja pozitivnih objava, padu neutralnih i stagnaciji negativnih objava (broj pozitivnih objava je porastao za 41, a broj neutralnih smanjen za 226).

Kada su u pitanju negativne objave, gotovo isključivo se radi o objavama koje sadrže negativne kritike na račun UPCG u vezi sa statusom radnika, odnosno, aktivnostima UPCG koje, prema tumačenju prvenstveno sindikalnih organizacija, ugrožavaju prava i status radnika. Sa druge strane, izvještaj o medijskom prisustvu UPCG pokazuje da su pozitivne objave uglavnom posljedica planiranih medijskih istupanja predstavnika UPCG, a u vezi sa naporom koji UPCG ulaže kako bi unaprijedila poslovni ambijent u zemlji (eliminacija biznis barijera). Dio pozitivnih objava nastao je kao posljedica saradnje UPCG sa domaćim i međunarodnim institucijama.

Ako kvalitet medijske prezentacije posmatramo u odnosu na tip medija, vidimo da u sadržaju sva tri tipa medija dominiraju neutralne objave, odnosno da je odnos pozitivno/negativno povoljan po UPCG. Najbolju medijsku prezentaciju UPCG je ostvarila u sadržaju televizija kao najuticajnijem tipu medija. Inače, televizije u 2015. god nisu plasirale objave koje bi se u ukupnom utisku mogle smatrati negativnim u odnosu na UPCG (u 2014. god su evidentirane 4 takve objave), a u odnosu na prethodnu godinu primjećuje se i porast broja pozitivnih objava u sadržaju ove vrste medija (28 pozitivnih objava više). Kod štampanih medija uočava se neznatna stagnacija broja i pozitivnih i negativnih objava, dok je u sadržaju online medija uočeno osjetno povećanje broja pozitivnih objava (15 pozitivnih objava više) tako da se i za ovu vrstu medija može reći da je pozitivnije izvještavala o UPCG u odnosu na 2014.

Televizije su u 2015. godini imale pozitivan pristup u izvještavanju o UPCG. Kada publicitet posmatramo pojedinačno po televizijama, **UPCG je najbolju prezentaciju imala u sadržaju RTCG1** na kojoj je plasirano čak 158 objava. Iako u objave ove televizije spadaju i one iz emisije „Biznis info“ (30) koja je nastala u saradnji ove televizije i UPCG, analiza pokazuje da bi RTCG1 prednjačila po kvanitetu i kvalitetu u medijskoj prezentaciji UPCG u odnosu na ostale televizije i da pomenuta emisija nije realizovana. Na drugom mjestu po broju objava o UPCG slijedi TV Vijesti (49), a zatim TV Atlas (44), TV Prva (25) i TV Pink M (20). Kada se posmatraju objave o UPCG na svim televizijama, analiza pokazuje da je u informativnim emisijama koje važe za najuticajniji TV segment plasirano ukupno 168 objava, dok je u vaninformativnim emisijama (jutarnje, popodnevene i večernje) plasirano 118 objava o UPCG.

Po pitanju štampanih medija, **najveći broj objava o UPCG plasiran je u dnevnom listu Dan** (104), a slijede Pobjeda (91), Vijesti (62) i Dnevne novine (30). Dakle, kada je u pitanju kvantitet u odnosu na prethodnu godinu nije uočena peraspodjela objava po medijima. Većina štampanih medija plasirala je više pozitivnih nego negativnih objava, a pozitivnije u odnosu na prethodnu godinu o UPCG su izvještavali Dan i Vijesti.

Kada su u pitanju online mediji, najbolju prezentaciju kvantitativno i kvalitativno UPCG je ostvarila na portalu Cafe del Montenegro (CdM) sa 88 objava, a slijede portali Analitika (77) i Bankar (8). Portal CdM plasirao je 7 pozitivnih objava više, Analitika 8 pozitivnih više u odnosu na prethodnu godinu.

U poređenju sa prethodnom godinom, već je konstatovan porast broja pozitivnih objava, odnosno stagnacija negativnih u 2015. god. U tom dijelu, izvještaj o analizi medijskog prisustva UPCG zaključuje da su za porast broja planiranih zaslužna planirana medijska istupanja, što znači da su predstavnici UPCG uspjeli da u situaciji kada se bilježi smanjenje aktuelnih tema zbog kojih bi ih mediji mogli kontaktirati zadrže kvantitet planiranih medijskih istupanja i doprinesu povećanju broja pozitivnih planiranih objava.

Objave u kojima je zabilježeno pominjanje UPCG u 2015. najčešće su se odnosile na teme **zakonodavstvo i eliminacija biznis barijera**. Zabilježeno je 245 objava koje su govorile o zakonodavstvu, dok je u 242 objave zabilježeno pominjanje eliminacije biznis barijera. Objave koje se odnose na ove teme čine po 31% od ukupnog broja zabilježenih objava.

Najveći broj objava koji se odnosi na temu zakonodavstvo je neutralan i ukazuje na pozicioniranje UPCG u procesu odlučivanjima o pitanjima uslova rada i poslovanja. Od ukupno 245 objava na temu zakonodavstva, one pozitivne (15) se odnose na konstruktivne komentare UPCG u odnosu na zakone i druge pravne akte koji uređuju oblast rada, kao na primjer potpisivanje „Memoranduma o dostojanstvenom radu“. S druge strane, od ukupnog broja negativnih objava (12) najveći broj se odnosi na objave koje se tiču otkazivanja Granskog kolektivnog ugovora (GKU) za banke, druge finansijske organizacije i osiguranja (u vezi sa ovom temom bilježeno je i 15 pozitivnih objava).

Tema eliminacija biznis barijera predstavlja onu kod koje je zabilježen nešto veći broj pozitivnih objava, odnosno onih u kojima se o UPCG stvara pozitivan utisak, a što je rezultat činjenice da je najveći broj aktivnosti koje je UPCG organizovala bio usmjeren upravo na uklanjanje biznis barijera. To potvrđuje i podatak o ukupno 245 objava na ovu temu (242), od čega je pozitivnih bilo 173, a negativnih samo 1. U vezi sa ovom temom zabilježen je i visok broj neutralnih objava (173) koje pokazuju da u medijima postoji prepoznavanje UPCG kao institucije koja može doprinjeti stvaranju boljeg biznis ambijenta.

Tokom 2015. godine, **veći dio objava u kojima se pominje UPCG bio je planiran** (530 planiranih objava), što čini 68% od ukupnog broja zabilježenih objava i govori o kontrolisanoj slici institucije u medijima. Prema analizi, najveći broj planiranih objava nastao je kao rezultat izvještaja sa događaja koje je UPCG organizovala ili je na njima učestvovala, zatim kroz komentare UPCG na aktuelna dešavanja u društvu a u vezi sa njenom oblasti djelovanja, kao i kroz saopštenja. U posmatranoj godini zabilježene su 254 neplanirane objave.

UPCG je medijski posebno bila aktivna u prva tri mjeseca, te u posljednja četiri mjeseca 2015. godine. Mjeseci koji su generalni **najveći broj pozitivnih objava su mart, septembar i oktobar**. U avgustu je evidentiran najmanji, a u novembru najveći broj objava o UPCG.

U toku 2015. godine, u ukupnoj zastupljenosti predstavnika UPCG u medijima najveći broj objava odnosi se na one u kojima su ispred UPCG nastupali predsjednica Svetlana Vuksanović i generalni sekretar Suzana Radulović.